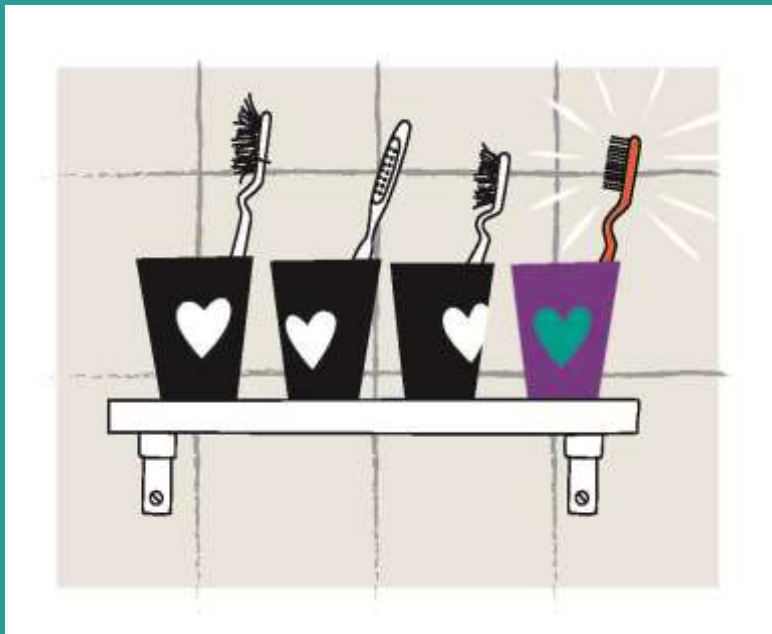

SkolFam 2013

Lägesrapport 1 från projekt SkolFam

SkolFam – Skolsatsning i familjehemsvård

Vad är SkolFam

SkolFam är en förebyggande satsning som vänder sig till familjehemsplacerade barn. Målet med skolsatsning i familjehemsvård är att förbättra familjehemsplacerade barns möjligheter till en positiv framtid genom att fokusera på goda utbildningsresultat.

SkolFam är en forskarstödd arbetsmodell som har visat att familjehemsplacerade barns skolresultat och övriga utveckling kan förbättras genom ett systematiskt arbete och ett aktivt samarbete mellan skola, socialtjänst och familjehem.

Ett gemensamt ansvar för skola och socialtjänst

Grundprinciperna för skolsatsning inom familjehemsvård är att i samverkan mellan socialtjänst och skola, kartlägga och individanpassa insatser för placerade barns lärande.

Forskning och utvärdering

Samstämmig forskning visar att familjehemsplacerade barn oftare än andra barn underpresterar i skolan, trots att deras begåvningsresurser i genomsnitt är normala. Vidare har barnen som grupp en högre risk för sociala problem och psykisk ohälsa. Goda skolresultat har visat sig vara en starkt skyddande faktor.

SkolFam har genomförts och utvärderats i Helsingborg (2005-2008) och i Norrköping (2009-2011) med mycket goda resultat. Utvärderingarna har visat att det går att påverka barnens utbildningsresultat i positiv riktning med hjälp av rätt insatser. Bo Vinnerljung professor i socialt arbete och expert inom Socialstyrelsen har följt arbetet i SkolFam och ansvarat för utvärderingarna. Bo Vinnerljung följer även SkolFam satsningen i Stockholm.

Nationellt

SkolFam stöds av Socialstyrelsen och Skolverket. Stiftelsen Allmänna Barnhuset och Sveriges kommuner och Landsting medverkar i den nationella SkolFam satsningen. Det ingår cirka 17 kommuner i det nationella nätverket. Fler kommuner planerar att införa SkolFam modellen och därmed ansluta sig till det nationella nätverket och den nationella utvärderingen.

Under 2013 har en nationell samordnare anställts av Allmänna Barnhuset.

Innehåll

SKOLFAM – SKOLSATSNING I FAMILJEHEMSVÅRD.....	3
<i>Vad är SkolFam.....</i>	3
<i>Ett gemensamt ansvar för skola och socialtjänst</i>	3
<i>Forskning och utvärdering.....</i>	3
<i>Nationellt.....</i>	3
SKOLFAM STOCKHOLM – ETT SAMVERKANSPROJEKT.....	5
<i>Så här går SkolFam till</i>	5
<i>Målgrupp.....</i>	5
<i>Antal barn, skolor och stadsdelsförvaltningar</i>	5
VAD KÄNNETECKNAR SKOLFAM I STOCKHOLM?	7
AKTIVITETER 2013	7
<i>Bildande av projektorganisation.....</i>	7
<i>Inledande förankring och information</i>	8
<i>Inventering av barn till SkolFam Stockholm.....</i>	8
<i>Samtycke till att medverka i SkolFam projektet</i>	8
<i>SkolFam broschyr på svenska, arabiska och somaliska.....</i>	8
<i>Den operativa verksamheten startar</i>	8
<i>Kartläggning 1 (T1)</i>	8
ERFARENHETER HITTILLS	9
<i>Positivt mottagande.....</i>	9
<i>Barnens delaktighet.....</i>	9
<i>Kartläggning 1</i>	9
<i>Socialtjänstens roll.....</i>	9
<i>Rektors viktiga roll.....</i>	9
<i>Teamarbete med många inblandade</i>	9
<i>Barnens och familjehemmens behov av insatser så här långt.....</i>	9
ÖVRIGA AKTIVITETER.....	10
<i>Uppstartskonferens för socialtjänsten.....</i>	10
<i>Fortbildningsdag för skolpersonal.....</i>	10
<i>Fortbildningsdag för socialtjänst.....</i>	10
<i>Fortbildningsdag för familjehem.....</i>	10
<i>Regional träff i Stockholm.....</i>	10
<i>Erfarenhetsutbyte med projekt SkolFam Malmö.....</i>	10
<i>Kommande rapporter.....</i>	11

SkolFam Stockholm – ett samverkansprojekt

Socialförvaltningen fick 2013 i uppdrag att i samverkan med utbildningsförvaltningen satsa på familjehemsplacerade barns utbildning. Bakgrunden var studier som visat att familjehemsplacerade barn som grupp har sämre skolresultat och uppnår lägre utbildningsresultat, har sämre psykisk hälsa och fler sociala problem än andra barn. Goda utbildningsresultat har visat sig påverka barnen i positiv riktning.

SkolFam Stockholm är en satsning till barn som är placerade i familjehem. Barnen som omfattas av SkolFam får konkret stöd till goda skolresultat. Målet med skolsatsning i familjehemsvård är att förbättra barnens möjligheter till en positiv framtid genom att fokusera på goda utbildningsresultat.

Så här går SkolFam till

Till varje familjehemsplacerat barn som är med i projektet knyts ett SkolFam team bestående av en psykolog, en specialpedagog, ansvarig barnsekreterare och familjehemsinspektör som i sin tur samverkar med skola och familjehem. Med hjälp av psykologiska och pedagogiska standardiserade test och intervjuer kartläggs barnets individuella förmågor och förutsättningar för lärande. Barnets behov och styrkor analyseras därefter. Teamet föreslår konkreta insatser för att barnet ska utvecklas optimalt i sitt lärande. En utbildningsplan görs i samverkan med alla berörda och SkolFam teamet följer regelbundet upp hur det går för barnet. Efter cirka två år görs en utvärderande kartläggning för att ta reda på om insatserna gett resultat. Då används samma tester som i kartläggning 1. Teamet går igenom resultaten med barnet, skolpersonal och nätverket runt barnet och en framtidsplan utarbetas.

Målgrupp

I SkolFam ingår barn i åldern 6-12 år som är

- familjehemsplacerade av Stockholms stad,
- bor i ett familjehem i Stockholms stad och
- går i fristående eller kommunal skola i Stockholms stad.

Antal barn, skolor och stadsdelsförvaltningar

Det är 29 barn som ingår i projektet. Av dessa är 12 flickor och 17 pojkar, 20 barn är placerade i närstående/släktinghem och 9 barn är placerade i rekryterade familjehem.

Det är 22 grundskolor, 9 stadsdelsförvaltningar, 30 handläggare inom familjehemsvården (barnets socialsekreterare och familjehemsinspektör) och 26 familjehem som medverkar i SkolFam

De stadsdelsförvaltningar som medverkar är;

Rinkeby–Kista	3 barn, 3 socialsekreterare
Spånga–Tensta	5 barn, 4 socialsekreterare
Hässelby–Vällingby	5 barn, 4 socialsekreterare
Östermalm	1 barn, 1 socialsekreterare
Södermalm	4 barn, 4 socialsekreterare
Skarpnäck	3 barn, 3 socialsekreterare
Älvsjö	1 barn, 2 socialsekreterare
Hägersten–Liljeholmen	2 barn, 4 socialsekreterare
Skärholmen	5 barn, 5 socialsekreterare

Aktuella skolor vid projektets start;

Lilla Adolf Fredrik
Rödabergsskolan
Tätorpsskolan
Nytorpsskolan
Hässelbygårdsskolan
Maltesholmsskolan
Sjöängsskolan
Stiftelsen Islamska skolan
Vällingbyskolan
Kämpetorpsskolan
Grimstaskolan
Kungsholmens skola
Katarina Norra
Björngårdsskolan
Skarpabyskolan
Skarpnäck skola
Årstaskolan
Herrängsskolan
Gullingskolan
Igelbäcksskolan
Louviselundsskolan
Västertorpsskolan

Barn kan komma att byta skola vid återflytt till hemmet, byte av familjehem, byte av årskurs eller andra omständigheter som påverkar barnets boende och skolsituation.

Antal barn i olika årskurser:

Årskurs 1 - 5 barn

Årskurs 2 - 5 barn

Årskurs 3 - 7 barn

Årskurs 4 - 4 barn

Årskurs 5 - 7 barn

Årskurs 6 - 1 barn

Vad kännetecknar SkolFam i Stockholm?

- Det är den hittills största SkolFam kommunen
- Det är många inblandade stadsdelsförvaltningar
- Det är en hög andel anhörigplaceringar (70 %)
- Det är många barn och familjehem med annat modersmål än svenska
- Kriterierna för deltagande gäller ett begränsat antal familjehemsplacerade barn

Aktiviteter 2013

Bildande av projektorganisation

SkolFam projektorganisation består av

- projektgrupp; specialpedagog, psykolog och projektledare
- styrgrupp; grundskolechef, avdelningschefer, enhetschef, forskare, chef för Stiftelsen Allmänna Barnhuset och projektledare
- arbetsgrupp; enhetschefer, gruppchefer, metodutvecklare, strateg, representanter från utbildningsförvaltningens stödenhet och projektgrupp

Styrgruppen har möten en till två gånger per termin och arbetsgruppen träffas i gång i månaden.

Det finns även en styrgrupp inom den nationella SkolFam organisationen. I den nationella styrgruppen representeras SkolFam Stockholm av en grundskolechef från utbildningsförvaltningen och en strateg från socialförvaltningen. Den nationella styrgruppen har möten en gång per termin.

Projektet drivs av socialförvaltningens strategiska enhet i samverkan med utbildningsförvaltningen.

Inledande förankring och information

SkolFam projektet startade i januari 2013 med utbildningsdagar riktade till samtliga rektorer, biträdande rektorer, berörda chefer inom socialtjänsten, handläggare inom familjehemsvården och elevvårdspersonal. Temat var; "Vad är SkolFam, vad säger forskning och utvärdering och vad kan vi göra?" Det gavs även goda exempel på hur barns lärandeutveckling och övriga utveckling påverkats av skolsatsning i familjehemsvård. Professor Bo Vinnerljung föreläste. Sammanlagt har cirka 500 personer från skola och socialtjänst deltagit i utbildningsdagar.

Inventering av barn till SkolFam Stockholm

Samtliga stadsdelsförvaltningars familjehemsvård erbjöds deltagande i projektet, fick information om SkolFam, metod och resultat samt kriterier för barns deltagande i projektet. När inventeringen gjordes våren 2013 hade 9 stadsdelsförvaltningar placerade barn enligt kriterierna för projektet.

Samtycke till att medverka i SkolFam projektet

Samtycken har inhämtats av vårdnadshavare och socialtjänst för samtliga barn som är med i projektet. Samtycket är en förutsättning för deltagande i SkolFam projektet.

SkolFam broschyr på svenska, arabiska och somaliska

SkolFam broschyrer riktade till vårdnadshavare, familjehemsföräldrar och skolpersonal producerades under våren 2013 och har används vid besök i familjehem, vid skolmöten och informationsträffar. Broschyerna finns på svenska, arabiska och somaliska.

Den operativa verksamheten startar

Den operativa verksamheten startade i juni 2013. Specialpedagog och psykolog inledde arbetet med att inhämta information om barnen från skola, socialtjänst och nätverk (familjehem, vårdnadshavare, anhöriga). SkolFam team knöts till varje barn och samverkan med skola och familjehem inleddes.

Kartläggning 1 (T1)

De första kartläggningarna genomfördes i september 2013. Standardiserade psykologiska och pedagogiska test och frågeformulär används vid kartläggningarna. I kartläggningarna ingår även klassrumsobservationer. 16 barn beräknas vara kartlagda till sportlovet 2014 och samtliga barn beräknas vara kartlagda till höstterminen 2014. Kartläggning 2 görs inom en tvåårs period från den första kartläggningen.

Erfarenheter hittills

Positivt mottagande

SkolFam har blivit positivt mottagna av skolorna, socialtjänsten och familjehemmen. Barnen har uppskattat kontakten med SkolFam personalen och har genomfört testerna.

Barnens delaktighet

Barnen har blivit delgivna sina testresultat vid ett eget tillfälle. De har kommit med synpunkter på både resultat och testsituation vilket varit viktigt inför genomförandet av insatser. Barns delaktighet är ett prioriterat område i projektet.

Kartläggning 1

SkolFam Stockholm har valt att genomföra kartläggningarna utifrån det som varit bäst för barnet. Därför har en del barn blivit ”testade” i skolan och en del barn i en barnanpassad centralt belägen lokal. Ett schema har utarbetats för ”testdagen” och barnen, familjehemmen och skolan har varit informerade om arbetsgången. Detta har fungerat väl så här långt. Samtliga 29 barn beräknas vara ”testade” till höstterminen 2014.

Socialtjänstens roll

Socialtjänstens roll för barnen och familjehemmen behöver förtydligas i samverkan med skolan.

Rektors viktiga roll

Rektor eller biträdande rektor har en central roll i SkolFam arbetet och de har medverkat på samtliga skolor. Skolledares medverkan är nödvändig när utbildningsplan fastställs och insatser ska beslutas.

Teamarbete med många inblandade

Teamarbetet innebär samarbetet med många inblandade parter kring varje barn. SkolFam Stockholm har i jämförelse med tidigare genomförda SkolFam projekt flest antal barn, handläggare, familjehem och skolor som ingår i projektet. Detta ställer höga krav på samverkan, logistik och planering.

Barnens och familjehemmens behov av insatser så här långt

- *Arbetsminnesträningsprogram* har föreslagits till samtliga barn, även för de barn där skolan fungerat bra.

- **Lässtöd** för att stimulera ordförråd och språkutveckling har föreslagits till samtliga barn. Försök med bokpaket, talbok och Ipad med läs och matteprogram har inletts.
- **Kontaktperson med inriktning studiestöd** har föreslagits till barn som inte har svenska som modersmål i familjehemmet och till familjehem som behöver stärkas i sin roll som skolförälder (föräldrastöd).

Övriga aktiviteter

Uppstartskonferens för socialtjänsten

Familjehemsinspektörer, barnsekreterare och arbetsledare inom SkolFam projektet har deltagit i en uppstartskonferens med inriktning ”Min roll i teamet runt barnet”.

Fortbildningsdag för skolpersonal

Pedagoger och skolpersonal inom SkolFam har deltagit i en utbildningsdag om ”Placerade barns lärande, förväntningarnas betydelse, senaste hjärnforskning om barns lärande”.

Professorerna Bo Vinnerljung och Eva Tideman föreläste.

Fortbildningsdag för socialtjänst

Lässtöd till placerade barn -”Paired Reading”. Professor Marie Sallnäs presenterade senaste forskningsresultat från försök med lässtöd till familjehemsplacerade barn i Sverige. Föreläsningen riktade sig till barnsekreterare och familjehemsinspektörer i SkolFam och hade inriktningen ”Hur kan vi uppmuntra familjehemmen att stödja barnens läsutveckling?”

Fortbildningsdag för familjehem

En fortbildningsdag för familjehemmen planeras under våren 2014. Läs- och mattestöd i vardagen är ett tänkt tema.

Regional träff i Stockholm

En regional träff har anordnats i Stockholm. De SkolFam kommuner som medverkade var Norrköping, Uppsala, Nacka, Gävle och Stockholm.

Erfarenhetsutbyte med projekt SkolFam Malmö

Projekt SkolFam i Malmö och Stockholm har inlett ett erfarenhetsutbyte. Båda projekten har liknande urvalskriterier samt ett stort antal anhörigplaceringar med annat modersmål än svenska. Ett regelbundet erfarenhetsutbyte planeras under projekttiden.

Kommande rapporter

Tre delrapporter kommer att presenteras innan slutresultaten redovisas i en avslutande rapport år 2016.